

İTHAKA'YA YOLCULUK

Demir Özlü (İstanbul, 9 Eylül 1935) İzmir'de Ödemiş İstiklal İlkokulu ve Karşıyaka Ortaokulu'nu, İstanbul'da Kabataş Erkek Lisesi (1953) ve İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni (1959) bitirdi. Bir yıl kadar Paris'te kaldıktan (1961-62) sonra Türkiye'ye dönerek İÜ Hukuk Fakültesi'nde Hukuk Felsefesi ve Metodoloji Kürsüsü'nde asistanlık yaptı (1960-64). Siyasal eylemleri nedeniyle işine son verilince avukatlık mesleğine döndü (1964-79). Yedek subaylık hakkı verilmediği için askerliğini er olarak Muş ve İstanbul'da tamamladı. 1971'deki askeri müdahaleden sonra bir süre tutuklu kaldı. 1979'da İsveç'e yerleşti. 1980'deki askeri darbeden sonra vatandaşlıktan çıkarıldı; Türkiye'ye ancak Aralık 1989'da dönerdi. Stockholm ve İstanbul'da yaşıyor. 1950 Kuşağı yazarları arasında bireyin yalnızlığını, mutsuzluğunu, bunalımlarını, intihar saplantılarını, yabancılaşma duygusunu, tedirginliklerini eğretilmelerle dolu simgesel bir dille işlemesiyle öne çıktı.

2019'da Konak Belediyesi'nin düzenlediği 17. İzmir Öykü Günleri'nde onur konuğu olan Demir Özlü'nün kitaplarına sırasıyla şu ödüller verildi: *Soluma* ile 1964 TDK Öykü Ödülü, *Stockholm Öyküleri* ile 1989 Sait Faik Hikâye Armağanı, *Bir Yaz Mevsimi Romansı* ile 1990 Orhan Kemal Roman Armağanı, *İthaka'ya Yolculuk* ile 1997 Dünya Kitap Dergisi Yılın Kitabı Ödülü ve 1998 Yunus Nadi Roman Ödülü, 1998 *Düşler Öyküler* Dergisi Öykü Onur Ödülü, *Amerika 1954* ile 2004 Sedat Simavi Edebiyat Ödülü.

Yapıtları

Öykü: *Bunaltı*, 1958; *Soluma*, 1963; *Boğuntulu Sokaklar*, 1966; *Öteki Günler Gibi Bir Gün*, 1974; *Aşk ve Poster*, 1980; *Stockholm Öyküleri*, 1988; *İstanbul Büyüsü* (seçme öyküler), 1994; *Geçen Yaz Kentte Kızlar*, 2001; *Şapka, Deniz Kıyısı ve Yüz*, 2003; *Kendi Evine Varamamak*, 2011; *Sürgün Küçük Bulutlar* (toplu öyküler), 2012.

Roman: *Bir Uzun Sonbahar*, 1976; *Bir Küçük Burjuvanın Gençlik Yılları*, 1979; *Bir Yaz Mevsimi Romansı*, 1990; *Tatlı Bir Eylül*, 1995; *İthaka'ya Yolculuk*, 1996; *Amerika 1954*, 2004; *Dalgalar*, 2006.

Anlatı: *Bir Beyoğlu Düşü*, 1985; *Berlin'de Sanrı*, 1987; *Kanallar*, 1991; *Bir Beyoğlu Düşü ~ Berlin'de Sanrı ~ Kanallar* (toplu anlatılar), 2011; *Önünde Boş Bir Uzam*, 2012; *İşte Senin Hayatın*, 2016.

Öbür kitapları: *Sürgünde On Yıl*, 1990; *Berlin Güncesi*, 1991; *Ne Mutlu Ulysses Gibi*, 1991; *Siyasi Yazılar*, 1993; *Borges'in Kaplanları*, 1997; *Balkur'da Akşam Yemeği* (düzyazı şiirler, bir öykü), 1997; *Paris Güncesi*, 1999; *Samuel Beckett'in Terzisi*, 2003; *Kentler Kadınlar Yazarlar*, 2003; *Kanal Kentlerinde*, 2010.

Demir Özlü'nün
YKY'deki kitapları

Balkur'da Akşam Yemeği (1997)

Borges'in Kaplanları (1997)

Bir Beyoğlu Düşü ~ Berlin'de Sanrı ~ Kanallar
(toplu anlatılar, 2011)

Sürgün Küçük Bulutlar (toplu öyküler, 2012)

Önünde Boş Bir Uzam (2012)

İşte Senin Hayatın (2016)

Paris Günleri (2017)

İthaka'ya Yolculuk (2020)

DEMİR ÖZLÜ

İthaka'ya Yolculuk

Roman

YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 5527
Edebiyat - 1590

İthaka'ya Yolculuk / Demir Özlü

Kitap editörü: **Murat Yalçın**
Düzeltili: **Korkut Tankuter**

Kapak tasarımı: **Nahide Dikel**
Sayfa tasarımı: **Mehmet Ulusel**
Grafik uygulama: **Arzu Yaraş**

Baskı: Asya Basım Yayın Sanayi Tic. Ltd. Şti
15 Temmuz Mah. Gülbahar Cad. No: 62/B Güneşli - Bağcılar / İstanbul
Telefon: (0 212) 693 00 08
Sertifika No: 36150

1. baskı: Can Yayınları, 1996
2. baskı: Dünya Kitapları, Eylül 2005
YKY'de 1. baskı: İstanbul, Ocak 2020
ISBN 978-975-08-4648-9

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2019
Sertifika No: 44719

Bütün yayın hakları saklıdır.

Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 161 Beyoğlu 34433 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 Faks: (0 212) 293 07 23
<http://www.ykykultur.com.tr>
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
[facebook.com/YapiKrediKulturSanatYayincilik](https://www.facebook.com/YapiKrediKulturSanatYayincilik)
twitter.com/YKYHaber
[instagram.com/yapikrediyayinlari](https://www.instagram.com/yapikrediyayinlari)

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir.

İçindekiler

- I. Kendi Ülken • 9
- II. Gece Olmayacak • 16
- III. Eski Sinemalar • 22
- IV. Beyoğlu'nda Cumartesi Gezintileri • 28
 - V. “Ne Mutlu, Ulysses Gibi...” • 36
 - VI. Bir Aşk Deneyimi • 44
- VII. Kentin Kuzeybatıdaki Sokakları • 50
 - VIII. Atlasmuren • 53
- IX. Büyük Bir Labirent Olarak Kent • 56
- X. Küçük Bir Labirent Olarak Kent • 58
- XI. Tures Kahvesi'nden Görünüş • 65
 - XII. Stureplan • 69
- XIII. Kıyılarından Seyredilmiş Kentler • 72
 - XIV. Bir Labirent Olarak Galata • 74
 - XV. Teodora • 80
 - XVI. Pipolar • 86
 - XVII. Bisikletler • 99
- XVIII. Öteki Kasabalar, Öteki Kentler... • 109
 - XIX. Malta Çarşısı Yakınındaki Ev • 116
 - XX. Bir Odanın Dört Görünüşü • 120
 - XXI. Galata'daki Oda • 123
 - XXII. Sonsuz Açık Ufuk • 126
- XXIII. Otelde Yemek Yiyen Çocuklar • 130
 - XXIV. Güneşin Altında Çocuklar • 140
 - XXV. Feriköy'deki Ev • 143
 - XXVI. Başka Evler • 148
 - XXVII. Yitirilmiş Kent • 154
- Yazarın Notu • 157

“Kuřkusuz yalın bir anımsama edimidir betimleme...”

Peter Handke, *Mutsuzluęa Doyum*

“Hiç aklından çıkarma İthaka’yı.
Oraya varmak senin başlıca yazgın.
Ama yolculuğu tez bitirmeye kalkma sakın.
Varsın yıllarca sürsün, daha iyi; sonunda kocamış biri
olarak demir at adana,
yol boyunca kazandığın bunca şeylerle zengin,
İthaka’nın sana zenginlik vermesini ummadan.

Sana bu güzel yolculuğu verdi İthaka.
O olmasa, yola çıkmayacaktın.
Ama sana verecek bir şeyi yok bundan başka.

Onu yoksul buluyorsan, aldanmış sanma kendini.
Geçtięin bunca deneyden sonra öyle bilgeleştin ki,
Artık elbette biliyorsundur ne anlama geldiğini İthakaların.”

Kavafis, *İthaka*, Çeviren: Cevat Çapan

I Kendi Ülken

Burada bir kahvede otur. Bir kahve ve konyak iste servisi yapan garsondan. İç odada otur, öte yanda kalsın bar.

Tahta masaların, oyun makinelerinin, püsküllü abajurların ötesinde, karşı duvarda, küçük bir camekân vardır. Camekânın içinde bir resim, bir fotoğraf daha doğrusu. Yapıksız ağaçların önünde küçücük bir yazlık evi –perdeler var çünkü–, belki de tramvay vagonunu –ev olarak kullanılan bir tramvay vagonunu– göstermektedir. Solgun, gri-beyaz bir fotoğraftır bu.

Böylesi bir evde, bir tramvay vagonuna benzeyen bir evde, oturup, uzun yıllar geçiremez miydin? Düşün şimdi!

“Nereden geldiniz buraya?”

“Güneyden. Kıyıları denize sonsuzca uzanan, geniş bir ülkeden. Orada göktaşı renginde sonsuz bir deniz, kayalık kıyılar, dağlar, dümdüz bozkırlar, sarımsı toprak parçaları vardı. Buradaki doğa, bu sık çam ve köknar ağaçlarının oluşturduğu ormanlar yabansı bana. Güneyde, geniş, dalgalı, iyot kokusu yayan köpüklü denizler vardı. Güneş, ‘kanlı bir ayınle’ batıyordu ve karanlık oluyordu gece. Burada masmavi yaz geceleri... Gece inerken ufukta, çok uzaklarda, kararan gökyüzünün dibinde, ince bir iki beyaz çizgi gibi kalırdı gün. Işığın son savaşçıları onlar, ama ardından lacivert, yıldızlı bir gece doğardı.”

“Orayı, kendi ülkenizi mi anlatmak istiyorsunuz?”

“Hayır... belki sonra anlatırım. Zaten çok anlattım size. Orayı. Kendi ülkemi. Size yolculuğumu anlatmak istiyorum. Uzun süren yolculuğumu. Şimdiden iki yılı aşan. Daha da ne kadar süreceğini bilmediğim uzun, uzun bir yolculuk bu!”

“Bir yolculuk mu yaptığımız?”

“Evet. Daha doğrusu bana öyle geliyor: Uzun süren bir yolculuk. Daha şimdiden iki yılı aşan bir yolculuk oldu bu. Ayrıca –öte yandan– daha önceleri, aralıklarla, aynı yerlere, aynı ya da ayrı ayrı yollardan yapılan yolculukları da eklerseniz buna... –Şimdi, düşü-

nünce, bilincimde, hepsi birbirine eklenmiş gibi geliyor bana– daha da uzun sürmüş bir yolculuk bu sanki, daha da uzun. Altı yıl, belki de yedi yıldan bu yana sürüp duran...”

“Ama eskiden, o dönemlerde, yılda sadece bir ya da iki ay yolculuğa çıktığınızı söylemiştiniz bana.”

“Evet, öyleydi, bir ya da iki aydı, yılda yaptığım yolculuk. Ama şimdi dışarıdayım. Dışarıdayım ve dışarı, o kısa süren yolculuklarla birbirine eklenmiş gibi görünüyor bana. Zaman birbirine eklenmiş. Aralarında yer alan –kendi ülkemle ilgili– yaşam siliniyor. Aynı bir yaşam o. Burası, dışarı var şimdi; uzun bir yolculuk çakıp duran kafamın içinde. Daha doğrusu bana öyle gelen. Birbirine eklenmiş bir yığın görüntü. Üst üste çekilmiş fotoğraflar ya da benzeri bir şey. Görüntüler işte.”

“Böylece çok uzun süren bir yolculuk gibi geliyor size.”

“Evet, öyle geliyor. ‘Mutlu Ulysses’in yolculuğu gibi. Hıh, şaka ediyorum. Hiçbir mitolojik öge yok içinde: sonsuz denizler, pupa yelken giden gemiler... Günümüzde yapılmış, renkleri günümüzün renkleri olan bir yolculuk.”

“Önce nereye gittiniz?”

“Geminin yol aldığı Akdeniz’i, Napoli’yi, Marsilya’yı, Paris’te küçük bir otelde geçen yağmurlu günleri anlatmayacağım size. Onlar bilinen şeyler, anlatılmış şeyler bir bakıma. Sonra, tuhaf bir biçimde, yolculuğun o yabansı bölümü de değil onlar. Bilinmeyen, açılmanması gereken daha sonra başlıyor: Yabansı, kuzeye doğru, tuhaf olan, bilmediğin, senin de, benim de bilmediğim şey... Issız bir tren düşümde, karla kaplı bir araziden geçerek, durmadan kuzeye doğru, ıssızlığın arttığı, insanların azaldığı kuzeye doğru gidiyor. Kara dumanlarını bırakarak. Bir ışık karanlığı yarıyor sanki. Işık bir huzme olarak gidiyor karanlığın içinde; karanlık da eski karanlık değil artık, gittikçe grileşen bir renge dönüşüyor. Ama bir düş bu. Gerçekte ne o denli ıssız yerlere, ne de ışıkla matlaşan karanlıklar içine gittim. İnsanlar vardı oralarda henüz. Kendi kentim olan İstanbul gibi kalabalık olmasa da, kentler de vardı... Helsinborg örneğin.”

“Önce Helsinborg’a mı gittiniz?”

“Hamburg’dan geçtim. Sular ışıldıyordu ve Helsinborg’a gittim. Daha doğrusu, Danimarka’nın düz toprakları bitince, küçük bir kentten –iki katlı güzel evler vardı orada– araba vapuruna girdi trenin vagonları. Büyük bir tangırtyla girdi, gıcırdayarak durdu. Demir

kapıları açarak kıpırtısız denizde sessizce yol alan araba vapurunun güvertesine çıktım. Ardından da yukarıya, üstteki salona. Belki kırk beş dakika kadar sürecek bir yolculuktu bu, gri deniz üzerinde. Sonra gene dönecekti trene. Ta karşı kıyıda Helsingborg'da kıyıda duracak vagonlar, yeni bir lokomotifle, yerli vagonlara eklenmek için ve sonra –yaşlı, dingin, iyi yüzlü İsveçli memurlar arasından geçip– onların ellerindeki boyalı işaret raketlerini kaldırmalarını bekleyip –işte başlıyordu Hollanda yapısı büyükçe binalar: boz renkli, balkonsuz, küçük pencereleriyle kapalı yüzleri ve sonsuzca ve sonsuzca hep aynı biçimde– yeniden koyulacaktınız yola.”

“*Helsingborg...*”

“Ne tuhaf, ne tuhaf kenttir bu Helsingborg. Gökyüzü yüksek, kapalı, renksizdi. Ve ‘ne güzel, halktan insanlar da var’ diye düşündüm orada. ‘Yaşlı ve halktan insanlar. Tren memurları ya da gümrükçüler. Nihayet sakin bir ülkedesin.’”

“*Rahatlatıcı bir şey değil mi, sakin bir ülkede olmak!*”

“Rahatlatıcı gibi göründü bana da. Ama hemen ardından içine gittiğim kentin –Stockholm’un– de sakin olup olmadığını düşündüm. Ya daha da sakindiyse Stockholm. Daha kuzeyde çünkü. Ya çok sakindiyse ve çok uzun –doğrusu o zaman yolculuğumun çok uzun süreceğini de bilmiyordum, ama bir yolculuğa çıkınca kendi yöresinden kopuveriyor insan, limandan palamarlarını koparmış bir gemiden farksızınız ve deniz, denizin akıntıları, bu rüzgâr kim bilir nerelere sürükleyecek sizi, besbelli başka kıyılara– masalların ve Rimbaud’nun şiirlerinin 19. yüzyıl serüvenci yazınının ya da o delirmiş Conrad’ın yazdıklarını unutun –(onların zihinlerinin çılgın imgeleri onlar, başka bir şey değil)– ama nerelere doğru gideceksiniz, durgun denizleri, düz arazileri geçerek –bir yolculuk idiyse çıktığımız, önceden nereye gideceğinizi kararlaştırmadan–, önceden bilmediğiniz, kendinizin kararlaştırmadığı (öyle ya dönüş bileti bile almayı ihmal ettiniz) yıllar sürecek bir yolculuk idiyse bu. Biraz da bilmeden başladığınız ve durmadan sizi içine doğru çeken çocukken bambaşka bir yörede, Ege’de, Ödemiş’e yakın dağlar üzerinde, küçücük bir gölde yüzmeyi öğrenirken yakalanmaya korktuğunuz anafolar gibi (‘Çocuğum, dikkat et! Bu küçücük gölün de akıntıları belki de anafoları, ama mutlaka mutlaka derin kuyuları vardır’) bir yanı, yanınıza usulca sokulup alıp sizi bomboş sokaklara götüren ve birdenbire yanınızdan uzaklaşıp kaçan bir yanı vardysa bu...

(Öyle ya bomboş bir sokakta, bilmediğiniz bir kentte, nereye, nereye gidecektiniz...) Bu sessiz yolculuğun, köknar ormanları arasından geçen, kestane rengi bu şirin trenin sizi nasıl bir kente götürdüğünü iyice bilmeden.”

“Sonra?”

“Sonra Stockholm. Sivri kuleler ve yeşil renkli çatılar kenti.”

“Niçin yeşil renkli çatılar?”

“Büyük yapıların çatılarını bakırla kaplıyorlar ve yağmur ve rutubetle küflenmesini bekliyorlar. Açık yeşil: bakır oksit. Körfezlerde, adalar arasında, kanallarda koyu mavi su dalgalanıyor; gökyüzü de masmavi oluyor yazın. Bakır rengi ve masmavi. Gece yarısına kadar gökyüzüne bakacaksın ve onun koyu mavi-lacivert bir renge dönüştüğünü göreceksin. Orada, ılıman yaz gecesinin içinde küçük bir parka bakan evde –büyük bir evin birinci katında– kiremitten yapılmış bir kulenin karşısında oturacaksın; karşı köşedeki bahçeden gelen müzik sesini dinleyecek, bahçenin merdivenlerine doğru yürüyenleri ya da bahçeyi terk ederek, küçük parkı geçip senin kaldığın evin önündeki kaldırıma gelen sarhoş çiftleri göreceksin. Bütün bir yaz boyunca –kısa süren bir yaz– böyle olacak bu. Orada, büyük bir evin içinde oturacaksın ve birbirine geçen büyük salonların yanında güzel bir odada, kırmızı renge boyanmış bir yazı masasının başında, zihninde geçmişin imgeleri –buruk ve kanlı bir geçmişin– konusu sürükleyici olan bir roman yazmaya çalışacaksın.”

“Sonra?”

“Kaptensgatan adında bir sokakta oturdum. Senin anlam veremediğin, belirli özelliklerini göremediğin, kentin merkezine yakın, sessiz ‘kibar’ mahallesi. Birbirini kesen bomboş sokaklar. Kıyıya inen daha geniş bir yol. Bu yolun sahildeki caddeyle birleştiği yere konulmuş kanepeler. İhtiyarlar ya da sarhoşlar oturur orada. Çoğunca da boş. Sen sabahın solgun güneşi altında ya da akşamüzeri serin rüzgâr çıktığı vakit herhangi birine oturmaya kalkışsan, hemen biri gelir yanına: yalnızlıktan boğulmuş, boğunc içinde, konuşmak isteyen birisi. Bir yaşlı adam ya da kırmızı yüzlü, orta yaşlı bir alkolik.

“Gölgeli ve rutubetli iç avluya bakıyor evin. Apartmanın birinci katında.

“Evinin önündeki sokak boş. Birkaç araba park etmiş sadece, içeriye girdiğinde de avlunun kanepelerinde oturan kimseye rastlamıyorsun.

“Daha sonra sıkılıp da dışarıya çıkarsan, kıydan başlayıp, darlaşarak yukarıya doğru çıkan yolda –Skeppargatan’da– da pek insan yok. Bazen uyuşturucu aldığı her halinden belli olan genç bir kız duruyor köşede.”

“Daha neler var anlatma gereksinimi duyduğunuz?”

“Böyle işte. Sessizlik içinde yaşayacaksın. Güneyi, Kara Avrupası’na yakın olan kıyıları düşüneceksin. Ya da çok daha uzakta olan tanımadığın kentleri. Ya da kuzeyi: daha ıssız toprak parçalarını. Bozkırımsı bir toprak üzerinde ve güneşin haziran ayında batmadığı bir yerde bulunan o garip Lapon kapısını.”

“Ama biraz da insanları anlatın bana!”

“Evden birkaç yüz metre ötede kentin merkezi. Karşısında güzel bir geçidin açıldığı –İstanbul’da, Galatasaray’daki Paris geçidi gibi– bir geçidin karşısına düşen KB adlı bir amerikan bara gidiyorsun bazı akşamlar: çalışmaktan ya da düşünmekten sıkıldığın vakit. Gecenin yarısı yaklaştıkça, gittikçe artan bir kalabalık var orada. Blucin ya da pantolon giymiş bir sürü genç kadın. Sakallı ya da tıraş olmuş erkekler. Masalarda birbirinin yanına eklenmiş ya da kendilerine barda bir yer bulmaya çalışarak...”

“Ne içiyorlar?”

“Bira ya da şarap içiyorlar daha çok. Çoğunlukla da bir ya da iki bardakla yetinirler. Kulplu, büyükçe bir bira bardağı. Ya da yarım kiloluk bir sürahide şarap. İçki oldukça pahalı çünkü. Ardından birbirlerine laf atmaya başlarlar, konuşma olanakları arıyorlardır. Biraz içmek açıyor onları, ikili, üçlü ya da dörtlü gelmiş topluluklar, çevrelerindeki topluluklarla ilişki kurmaya çalışıyorlar. Aralarında konuşacakları şeylerle, tanımadıkları insanlarla konuşacakları şeyler hemen hemen aynı. Gece yarısına doğruysa bir panayır yerine döner ortalık: sarhoş olanlar, tuvalete gidip uzun süre çıkamayanlar, tuvaletlerin bulunduğu ince geçitte duvarlara yaslanıp kalanlar, özellikle barın dibinde üst üste yığılmış kalabalık; konuşmalardan sıkılıp, ne aradığını iyice bilmeden çevreye bakınanlar. Gece de bastırılmıştır artık. Pencerenin üst yanında lacivert bir karanlık var.”

“Tanıdıklar edinmediniz mi orada?”

“Edindim. İkide bir yalan söyleme zorunluluğu duyduğum kadınlar, erkekler... ilginç, yabancı oldukları şeyler anlatmamı isteyenler; bunu, salt bunu bekleyenler; kendilerinden hiç söz etmeyen insanlar, eğitimlerini, isteklerini saklamak için, kendi kendilerini

kandıranlar ya da zararsız yalanlara başvuranlar. En çok da önceden tanıdığım –başka yerlerden– insanlara rastlamaktan zevk aldım.”

“Gece yarısı...”

“Yalnız da çıkmazsanız bardan –yanınızda tanıdığınız bir kadında olsa– genel sorunlar bitmemiştir: tanıdığınız da olsa ‘sizi yeterli ölçüde tanımyordur,’ nasıl? Birlikte psikanalize mi gitmemiz gerekli? Belki de, o zaten psikanalize gidiyordur; doktor haftada bir gün içki içmesine izin vermiştir. ‘Çok karmaşalarınız var ve önce psikanalizle kişiliğiniz yerine otursun. Cinsel karmaşalarınız var.’ ‘Psikanalizden sonra cinselliğe gereksinmem kalmayacak mı?’ ‘Kallacak belki, ama senin gerçek partnerinle.’ Bakalım sen o musun? Gerçek partnerim misin benim? Sonra: otele gidilemez, pahalı ve ahlaka aykırı: ‘kendimi iyi hissetmiyorum orada’; evdeyse ‘birçok sorun’ var: ‘yarın erken kalkacağım, şimdi çalışma vakti, kışın tatilim var, o zaman sevişsek... ortalık da çok düzensiz, komşular görebilir apartmana girdiğimizi, zaten karşıda oturan yaşlı kadının gözü benim pencerelerde, oğlu intihar etmişti geçen bahar; kadınlara, serbest yaşayan kadınlara düşman olacak.’ En iyisi yalnız kalmayı seçmektir. Norrmalmstorg adlı dört köşe bir alanda yalnız kalıp temiz havayı içine çekmek, böylesi biriyle geçirilecek vakitten belki de daha iyidir. Yiğınla süslenmiş, ama artık evine dönen genç kız vardır orada. Hepsi bu. Bu toplum bu kadarını verebilir sana. Herkese de. Sen bin yıldır kentte yaşıyorsun. Onlar yeni geldiler kente daha. Temizlik ve güneş rengi sarışınlık. Güzellik ve çıplaklık. Bastırılmış duygular. Sonra hepsi, sivri, yeşil kuleleri uzaktan görülen kentlerin, sonsuz ormanların, kır yollarının, aşı boyalı tahta evlerin, durgun, iç ferahlatıcı, insanı kendi kendine –kendi üzerinde– düşündürücü sonsuz kuzey doğasına doğru yol alacak. Sen de. Senin ruhun da.”

“Başka kentlere de yolculuk ettiniz mi?”

“Evet. Bir yiğın küçük kent gördüm. Merkezlerinde aynı biçimde yapılar. Sonra yeni gereksinmelere göre inşa edilmiş modern siteler. Sonsuz kır yolları. Ormanlar içinde asfaltlanmış geçitler. Ağaçlar arasında tahta evler. Birbirinden uzakta kurulmuş tahta evler. Göl-ler ve kamışlıklar. Bütün bu mavi ve sonsuz gökyüzünde uçtum. Binlerce adayla, binlerce gölü, bütün bu mavi-yeşil dümdüz doğayı gördüm. Güneşi kovalayan bir uçağın içinde. O batmayan güneşi.”

“...”

“Sonra sonsuzca uzaklara. Daha da uzaklara gittim. Baltık Denizi’nde kocaman gemilerde yol alarak. Altmış dört bin adayı, buzlu suları gördüm. Uzakta, adalar arasında, bir limanda garip bir başka kent. Sonra, sonra anlatırım hepsini size.”

“*Nerden geldiniz buraya?*”

“Akdeniz’den. Birçok yerlerden gördüm onu: Akdeniz’i. Antalya’da kayalıkların üzerinde, yüksek kıyıda, bir otelin terasında oturdum günlerce. Geceyi yaşadım deniz üzerinde bir motorda. Günlerce, ıssız kıyılarda gezindim. Kocaman gemilerle, yaklaşan kış mevsiminde solgun güneşin altında yolculuklar yaptım. Akdeniz, kıpırtısızdı. Yelkenini açan bir tekneyle, rüzgâra karşı, Antalya limanına girdim. Küçük sevimli limana. İki ya da üç saat sürdü rüzgârla boğuşması teknenin. Dalgalar üzerinde çalkalanıyordu tekne. Akdeniz’de, ıssız plajlarda, yıkıntılar arasında uyudum. Koylarında kuşların uçuştuğu fakir sahil köylerinde demirledim. Erkence bastırılmış mavi gecenin içinde oturuyorum ve boyumu aşan köpüklü dalgaları düşünüyorum. Deniz örümceklerinin –insanlar gelince– kaçışıp, suyun içinde kaybolduğu kıyıdaydı. Oraya, o uçsuz bucaksız kumsala bir minibüsle, karadan gelmiştik. Akdeniz bitkilerinin altından geçerek, sıcaklık ve kokular içinden. Yaz mevsiminin sıcak aylarıydı. Bir öğleden sonrası, iyice anımsıyorum kıyıyı... Şimdi burada, gözlerimin önünde –belleğimin içinde– köpüklü dalgalarıyla sonsuz açık, mavi deniz... Köpükleri yüzüme çarpıyor. Gecenin içinde, ruhum sanki dalgaların sallantısına kapılmış... Oraya varmak istiyorum. O kanlı, lacivert görüntüye, hışırıtılı denize. Kıyıya.”

“*Tuhaf bir özlem sanki anlattığımız.*”

“Kim bilir. Bir gün... bu uzun yolculuğun sonunda kendi ülkeye döneceğim. Orada aydınlık, yıldızlı gecenin içinde, asmalar altındaki evimin kapısını açacağım. Yeşile boyalı tahta bir kapı. Kendi evimin kapısı.”